

Samalla viivalla

Pieni mutta sisukas Suomi on jälleen päässyt maailmanlaajuisen huomion keskipisteeseen. Syynä on tällä kertaa se, että yksi Nokian miljonääripomoista, Anssi Vanjoki, on saanut 690 000 markan ylinopeussakon, eli euroissakin yli sata tonnia. Se on sakkourheilun uusi maailmanennätys, entinen oli lamborghininkuljettaja Jaakko Rytölä. Ei siis ihme, että ulkomaalaisetkin ihailevat Vanjoen saavutusta.

Jotkut tosin pitävät kohtuuttomana sitä, että 25 kilometrin ylinopeudesta voi saada sakkoja 690 000 markkaa. Jossakin Ruotsissa tai Saksassa tai muualla ulkomailla vastaavasta rötöksestä saisi korkeintaan parinkymmenen tuhannen markan rapsut.

Meillä kuitenkin laki on tämmöinen, eikä lakia vastaan pidä ruveta pullikoimaan. Ideanahan on se, että kaikkien tuomittujen pitää olla samalla viivalla, eli rangaistuksen täytyy tuntua yhtä suurelta niin köyhälle kuin rikkaalle. Miljardöörille miljoonan euron sakko on lievempi kuin 20 sentin sakko yhden euron omistajalle. Miljardöörin menettää vain tuhannesosan omaisuudestaan, euron omistaja viidesosan.

Ainoa outo puoli progressiivisessä sakottamisessa on se, ettei samaa menettelyä sovelleta kaikkiin rikoksiin ja ihmisen muihinkin ominaisuuksiin kuin vaurauteen. Miksi rikas murhaaja pääsee samalla rangaistuksella kuin köyhäkin? Esimerkiksi pahoinpitelyrikoksissa sadistia pitäisi rangaista raskaammin kuin tavallisen mukavaa pulliaista, koska sadisti nauttii teostaan enemmän.

Joissakin tapauksissa rangaistuksen pitäisi kuitenkin olla käänteinen. Varkaudesta tai ryöstöstä saatu hyöty tuntuu köyhästä paljon suuremmalta kuin rikkaasta. Siksi köyhälle olisi tässä tapauksessa räpsäistävä elinkautinen ja miljardöörille kuusi tuntia yhteiskuntapalvelua.

Myös vankeustuomioiden niin sanottu kohtaanto vaihtelee sen mukaan, minkälaiselle henkilölle rangaistus määrätään. Erityisesti tuomittavan ikä ja ruumiillinen kunto ovat merkittäviä seikkoja. Jos lihava mies varastaa kaupasta lenkkimakkaran, ei häntä pidä tuomita yhtä ankarasti kuin samaan rikokseen syyllistynyttä luvuilua, joka hyötyy teostaan selvästi enemmän.

Tai jos yhdeksänkymppinen vaari ja hänen kaksikymppinen pojanpojanpoikansa sattuvat pistämään lähimmäisensä kylmäksi yksissä tuumin ja harkiten, onko oikein, että molemmat saavat saman rangaistuksen, elinkautisen? Ei totisesti ole. Ukkovaarin elinkausi on tilastojen ja todennäköisyyden mukaan sangen lyhyt, ehkä pari kolme vuotta, kun taas pojanpojanpojalla se saattaa kestää vielä vaikka 75 vuotta. Näin ollen jos nuorelle miehelle määrätään elinkautinen, ukolle pitäisi määrätä 30 elinkautista. Toinen vaihtoehto on se, että ukolle määrätään yksi elinkautinen, mutta pojanpojanpoika pääsee vapaaksi samalla hetkellä kun ukon rangaistus päättyy ns. luonnollisen poistuman kautta.

Artikkelin lähde [Kaleva](#)